

LUX FILM DAYS

3 ΤΑΙΝΙΕΣ
24 ΓΛΩΣΣΕΣ
28 ΧΩΡΕΣ

© Les Films de Pierre

120 ΧΤΥΠΟΙ ΤΟ ΛΕΠΤΟ (120 BATTEMENTS PAR MINUTE)

Μια ταινία του Robin Campillo
Γαλλία

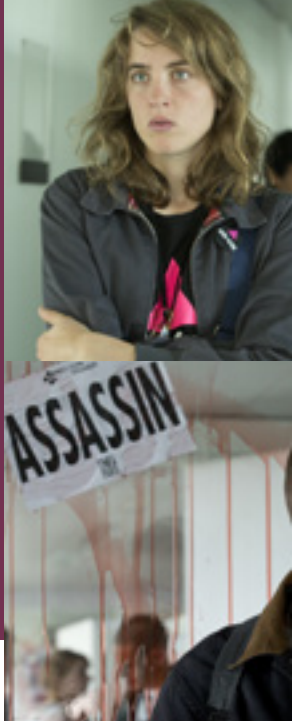

120 ΧΤΥΠΟΙ ΤΟ ΛΕΠΤΟ (120 BATTLEMENTS PAR MINUTE)

ΜΙΑ ΤΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ROBIN CAMPILLO

Στις αρχές της δεκαετίας του '90 στη Γαλλία, με την επιδημία του AIDS σε έξαρση, η ομάδα ακτιβιστών Act Up παρεμβαίνει στη δημόσια ζωή με διάφορους τρόπους, είτε για να διεκδικήσει από τους πολιτικούς αποτελεσματικότερη πρόληψη είτε για να εξασφαλίσει ευκολότερη πρόσβαση σε φάρμακα υπό δοκιμή είτε απλά για να ταρακουνήσει την απαθή κοινή γνώμη, που εκείνη την εποχή πιστεύει ότι η αρρώστια αφορά μόνο τους «περιθωριακούς» —ομοφυλόφιλους, ασθενείς που υποβάλλονται σε μεταγγίσεις αίματος, φυλακισμένους, ηρωινομανείς.

Αυτό που παρουσιάζει ουσιαστικά ο Robin Campillo είναι το πορτρέτο μιας ομάδας, αντλώντας έμπνευση από τη δική του εμπειρία ως ακτιβιστή, έστω κι αν εστιάζει ειδικά σε ορισμένους χαρακτήρες παρακολουθώντας τη διαδρομή τους. Στη ζωή της ομάδας κυριαρχούν η σταθερή προσήλωση στη δράση, οι προβληματισμοί, οι εσωτερικές συγκρούσεις, η επιθυμία να υπερβεί την απάθεια, αν όχι την απόλυτη αδιαφορία, ο αναβρασμός που προκαλούν οι θεαματικές της δράσεις, αλλά και η συγκίνηση απέναντι στην αρρώστια που σκοτώνει αδιακρίτως τους γύρω τους ή τους ίδιους.

ΜΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΕΝΗ ΤΑΙΝΙΑ;

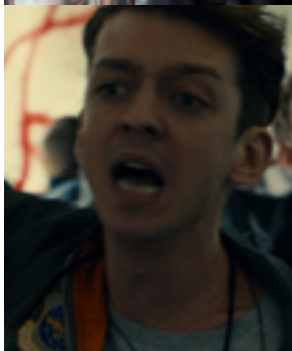
Οι 120 χτύποι το λεπτό είναι μια ταινία για μια ομάδα στρατευμένων ακτιβιστών, όντας, εμφανέστατα, και η ίδια μια στρατευμένη ταινία. Μας θυμίζει έναν αγώνα, τον αγώνα της Act Up στη Γαλλία, θέλοντας να προβάλει τον δίκαιο χαρακτήρα του και να υπογραμμίσει, έστω και έμμεσα, ότι παραμένει επίκαιρος. Όπως το θέτει ένας από τους χαρακτήρες της ταινίας, η Act Up δεν ήταν, δεν είναι μια ομάδα στήριξης ασθενών, και στόχος των δράσεών της ήταν να καταδείξουν ότι η επιδημία δεν περιοριζόταν σε ένα πρόβλημα δημόσιας υγείας αλλά είχε πολιτική, οικονομική και κοινωνική διάσταση.

Πολιτική, δεδομένου ότι το γαλλικό κράτος δεν είχε συνειδητοποιήσει πόσο πιεστική ήταν η κατάσταση και απέρριπτε τις πολιτικές πρόληψης για τις ομάδες κινδύνου, αλλά και για τον πληθυσμό στο σύνολό του, ιδίως τους νέους. Οικονομική, διότι οι φαρμακευτικές εταιρείες, τις οποίες βάζει στο στόχαστρο η ταινία, έδιναν προτεραιότητα στα οικονομικά τους συμφέροντα και όχι στη φροντίδα των ασθενών. Κοινωνική, επειδή η κοινωνία παρατηρούσε με αδιαφορία νέους να πεθαίνουν ενώ το μοναδικό τους σφάλμα ήταν ότι ανήκαν σε μειονοτικές ή δακτυλοδεικτούμενες ομάδες.

Ο επίκαιρος χαρακτήρας της ταινίας έγκειται ακριβώς σε αυτό τον προβληματισμό γύρω από την ανάγκη αντιμετώπισης της ασθένειας από τους ίδιους τους ασθενείς, την πολιτική διάσταση κάθε δράσης στον τομέα της δημόσιας υγείας, τη δυσκολία να ταρακουνηθεί η κοινωνία ώστε να πάψει να στέκεται αδιάφορη απέναντι στην επιδημία και τη δυστυχία.

ΑΝΑΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

Ωστόσο, η ταινία δεν περιορίζεται σε αυτή την ακτιβιστική πτυχή. Είναι μια ανασύνθεση των γεγονότων που υπερβαίνει τον χαρακτήρα του ντοκιμαντέρ και που επιτρέπει πάνω απ' όλα στον σκηνοθέτη να περνά συνεχώς από το συλλογικό στο ατομικό, από το δημόσιο στο στενά ιδιωτικό, από τον ακτιβισμό στο προσωπικό συναίσθημα. Η ταινία περνά, με ιδιαίτερα ορατό τρόπο σε επίπεδο σεναρίου, από το πορτρέτο μιας ομάδας στην αφήγηση μιας βαθιάς σχέσης πάθους μεταξύ δύο ανθρώπων, του Sean και του Nathan· ο ένας είναι οροθετικός, ο άλλος όχι. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το ύψος της ταινίας σταδιακά να αλλάζει, περνώντας από τη θεαματική διεκδίκηση στη συγκίνηση απέναντι στην οδύνη του εραστή που βρίσκεται αντιμέτωπος με την αρρώστια, ενώ στο τελευταίο, ιδιαίτερα φορτισμένο, μέρος το κυρίαρχο στοιχείο είναι η διαρκής παρουσία του θανάτου.

© Céline Nieszawer

© Céline Nieszawer

© Les Films de Pierre

Το γύρισμα της ταινίας επιτρέπει σε πολλά σημεία να γίνεται αυτό το πέρασμα με τεχνικές του μοντάζ και της σκηνοθεσίας, που δημιουργούν καθ' όλη τη διάρκειά της μια αίσθηση ασυνέχειας, περισσότερο ή λιγότερο έντονη. Ενώ ο κινηματογράφος δημιουργεί κατά κανόνα ένα αίσθημα άμεσης παρουσίας στα διαδραματιζόμενα, ο σκηνοθέτης πολλαπλασιάζει τα εφέ αποστασιοποίησης από την εικόνα που μας δείχνει, είτε με τη χρήση του σάουντρακ, και ιδίως της μουσικής, είτε μέσα από τη λήψη των ίδιων γεγονότων από διαφορετική οπτική γωνία, ή ακόμη με απροσδόκητες επιβραδύνσεις και αλλαγές στον ρυθμό της ταινίας.

ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΕΙΣ

Παρατηρούμε λοιπόν ότι η ταινία χρησιμοποιεί πολύ τις αναδρομές (ή τις χρονολογικές μικροανατροπές), που περνούν συνήθως απαρατήρητες εκ πρώτης όψεως, χάρη στην εξαιρετική φυσικότητα που τις χαρακτηρίζει. Ήδη από την αρχή, η ταινία μας βάζει, για παράδειγμα, μέσα στη δράση που βρίσκεται σε εξέλιξη: οι ακτιβιστές ετοιμάζονται να αναστατώσουν μια επίσημη διάσκεψη για το AIDS. Η κάμερα κινείται μαζί με την ομάδα στο ύψος του ώμου και αυτό που βλέπουμε δεν είναι παρά ένα πολύ μικρό μέρος της σκηνής από τα παρασκήνια. Η επόμενη σεκάνς δείχνει τη συνεδρίαση για την αποτίμηση της δράσης αυτής, όπου οι ακτιβιστές έχουν αντικρουόμενες απόψεις για τον τρόπο δράσης, δεδομένου ότι είχαν καλύψει τον παρουσιαστή με (ψεύτικο) αίμα και του είχαν φορέσει για λίγο χειροπέδες. Το μοντάζ μάς επιτρέπει να έχουμε μια πανοραμική εικόνα της σκηνής. Ο τρόπος κινηματογράφησης μοιάζει προφανής, αλλά η τεχνική της επανάληψης προκαλεί στον θεατή (όπως και στους ακτιβιστές) μια αποστασιοποίηση, που είναι εν προκειμένω η αποστασιοποίηση του διαλόγου και του προβληματισμού.

Ωστόσο, η αποστασιοποίηση αυτή δεν είναι καθ' ανάγκη διανοητική και μπορεί, αντιθέτως, να προκαλέσει έντονη συγκινησιακή φόρτιση. Μετά τη δράση στα εργαστήρια της Melton Pharm, παρακολουθούμε την ομάδα, που βρίσκεται σε ένα βαγόνι του μετρό, να προσπαθεί να ηρεμήσει μετά τα γεγονότα (οι ακτιβιστές παρέμειναν για πολλές ώρες στο αστυνομικό τμήμα). Την ίδια στιγμή, ο Sean επισημαίνει την ομορφιά του ουρανού με το ηλιοβασιλέμα και, σε ιδιαίτερα μελαγχολικό τόνο, προσθέτει «Είναι στιγμές που συνειδητοποιώ πόσο το AIDS έχει αλλάξει τη ζωή μου», ενώ ταυτόχρονα ξεφυσά κοροϊδευτικά και όλοι σκάνε στα γέλια. Το γέλιο, ωστόσο, δεν σβήνει τη συγκίνηση που προκάλεσαν τα αμέσως προηγούμενα λόγια του, τα οποία εκφράζουν χωρίς αμφιβολία μια βαθιά προσωπική συγκίνηση που η ειρωνεία προσπαθεί απλώς να αμβλύνει για χάρη των άλλων.

Είναι ακριβώς αυτή η διαρκής ταλάντωση από το βαθιά προσωπικό στο δημόσιο, από τη δράση στο συναίσθημα, από το παρελθόν στο παρόν και σε ένα τρομακτικά αβέβαιο μέλλον αυτό που δημιουργεί διαρκώς ο σκηνοθέτης με το έργο του. Μια πολύ ωραία σκηνή συνδέει, έτσι, άρρηκτα το παρόν της ακτιβιστικής δράσης με την επιθυμία του ήρωα για ένα μέλλον και με τη μελαγχολία που μαντεύουμε στα μάτια του σκηνοθέτη για μια φευγαλέα στιγμή που έχει χαθεί αμετάκλητα: ο Nathan συμμετέχει στην παρέλαση Gay Pride μαζί με τον Sean, που έχει μεταμφιεστεί σε μαζορέτα αλλά παραπατά και πέφτει στα γόνατα και το βλέμμα του (όπως και το βλέμμα της κάμερας) καρφώνεται σε μια προκήρυξη που δηλώνει απρόσωπα «Θέλω να ζήσεις!». Η στιγμή αυτή έχει μάλιστα κινηματογραφηθεί σε αργή κίνηση και η ηχητική υπόκρουση ξαφνικά βουβαίνεται, σβήνοντας κάθε θόρυβο και κάθε μουσική που πλαισιώνει την πορεία. Η κάμερα καθηλώνεται στον Sean που χορεύει, ύστερα στο πρόσωπο του Nathan που χαμογελά. Το σύνθημα της προκήρυξης είναι προφανές ότι αφορά τον Nathan προσωπικά, που θέλει ο σύντροφός του να ζήσει, αλλά η αργή κίνηση αποτυπώνει ταυτόχρονα τον χρόνο που για μια στιγμή σταματά, παγώνει, ενώ ο θεατής μαντεύει ακόμη το αποτύπωμα της ανάμνησης που έχει χαραχτεί στη μνήμη του ήρωα (και του σκηνοθέτη). Η όλη σεκάνς εκτυλίσσεται εξαιρετικά αβίαστα, δημιουργώντας μια ανάμεικτη και πολύ εκλεπτυσμένη εντύπωση, όπου η ευφορία της παρούσας στιγμής δένει με τη μελαγχολία της προηγούμενης στιγμής που ο κινηματογραφικός φακός τονίζει αμυδρά.

ΡΥΘΜΟΣ

Ο τίτλος της ταινίας είναι *120 χτύποι το λεπτό*, σαφής αναφορά σε έναν επιταχυμένο καρδιακό ρυθμό. Και η πρώτη εντύπωση που αφήνει η ταινία, η οποία διαρκεί περισσότερο από δύο ώρες, είναι πράγματι αυτή του ξέφρενου ρυθμού των δράσεων της *Act Up*, που διαδέχονται με μεγάλη ταχύτητα η μία την άλλη, αυτή η γρήγορη πορεία των ακτιβιστών που εισβάλλουν στα γραφεία της εταιρείας Melton Pharm για να καλύψουν μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα τους τούχους με ψεύτικο αίμα. Η εντύπωση αυτή είναι βέβαια σωστή· ο σκηνοθέτης δείχνει μέσα από ένα γύρισμα που διαθέτει ρυθμό τις δραστηριότητες της *Act Up* στις διάφορες πτυχές τους: ακτιβιστικές ενέργειες, συνελεύσεις και συνεδριάσεις αποτίμησης, τη ζωή των επιτροπών και τις επιστημονικές εξηγήσεις για τα φάρμακα που θα μπορούσαν να δράσουν κατά του ιού, τις παρεμβάσεις στα σχολεία, τις διαπροσωπικές σχέσεις, φιλικές, ερωτικές ή συγκρουσιακές, μεταξύ των χαρακτήρων. Η ταινία αναπαράγει το μοντέλο που δίδει τις συνελεύσεις, όπου οι παρεμβάσεις δεν ακολουθούνται από χειροκρότημα —αλλά από ένα απλό κροτάλισμα των δακτύλων— για να μην παρατείνεται η διάρκειά τους: η ταινία είναι σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, όπως και όλοι όσοι αγωνίζονται για την καταπολέμηση της επιδημίας.

Αλλά η εντύπωση αυτή είναι αποσπασματική, και ο Robin Campillo κάνει μια καλή δουλειά με τις εναλλαγές ρυθμού· και, μολονότι η ταινία μοιάζει να δονείται στο τέμπο της μουσικής των κλαμπ όπου οι ήρωες χορεύουν μέχρι τα ξημερώματα, στην ίδια σεκάνς μεταπηδά σε ένα τραγούδι πολύ πιο μελαγχολικό, που είναι και το κύριο μουσικό της θέμα.

Με τον ίδιο τρόπο, αν και η κάμερα μοιάζει να είναι διαρκώς σε κίνηση για να συνοδεύσει τις δράσεις των ακτιβιστών, ακινητοποιείται σε διάφορα στιγμιότυπα, είτε για να αποτυώσει μια στιγμή από τις διακοπές του Sean και του Nathan σε μια πανοραμική απεικόνιση μιας ερημικής παραλίας είτε για να δείξει σιωπηλά τα εκατοντάδες σώματα διαδηλωτών που είναι ξαπλωμένα στους δρόμους του Παρισιού για να συμβολίσουν το καταστροφικό πέρασμα της επιδημίας, ή ακόμη για να εκθέσει κυριολεκτικά τον θάνατο του Sean, τον θάνατο ενός ανθρώπου, γροθιά στο στομάχι του θεατή, αλλά και τον συλλογικό θάνατο, στον οποίο η τελευταία δράση της *Act Up* θα αποδώσει όλη την πολιτική του σημασία.

Η ταινία αντλεί ασφαλώς τη δύναμή της από τον τρόπο με τον οποίο αναμειγνύει διαρκώς συλλογικό και ατομικό, από τον τρόπο με τον οποίο συνδέει άρρηκτα το βαθιά προσωπικό στοιχείο με το κατεξοχήν πολιτικό.

ΣΗΜΕΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

Εκτός από τα στοιχεία της ανάλυσης που εκτίθενται παραπάνω, αρκετές πτυχές της ταινίας *120 χτύποι το λεπτό* αξίζει να μας προβληματίσουν περαιτέρω.

- Οι *120 χτύποι το λεπτό* είναι χωρίς αμφιβολία μια ταινία στη μνήμη ενός αγώνα που μπορεί σήμερα να φαίνεται ότι έχει τελειώσει. Πόσο επίκαιρη είναι, ωστόσο, η ταινία, πόσο επίκαιρος ο αγώνας της Act Up, μιας οργάνωσης η οποία παραμένει δραστήρια στις μέρες μας;
- Πώς κρίνετε τις δράσεις της Act Up; Αναγκαίες; Βίαιες; Θεαματικές; Αδέξιες; Απαραίτητες; Κατανοείτε τις επεισοδιακές συζητήσεις των ακτιβιστών που βλέπουμε στην ταινία;
- Κατά τη γνώμη σας, ο αγώνας κατά του AIDS (αλλά και κατά άλλων νόσων) αφορά μόνο τους ασθενείς ή τις ομάδες που πλήττει η ασθένεια; Τι δικαιολογεί το να θεωρείται ο αγώνας αυτός όχι απλώς συλλογικός αλλά οικουμενικός;

Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ

Μετά την περσινή διοργάνωση, που σηματοδότησε τη δέκατη επέτειο της πρωτοβουλίας, το LUX FILM PRIZE (¹) εξακολουθεί να αγκαλιάζει μια εντυπωσιακή ποικιλία κινηματογραφικών ειδών και αφηγήσεων μέσα από τις ταινίες ταλαντούχων νεαρών ευρωπαίων σκηνοθετών και σκηνοθετριών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει την τιμή να παρουσιάσει τις τρεις διαγωνιζόμενες ταινίες για το LUX FILM PRIZE 2017:

120 ΧΤΥΠΟΙ ΤΟ ΛΕΠΤΟ (*120 battements par minute*), ταινία του Robin Campillo, Γαλλία

ΤΟ ΑΙΜΑ ΤΩΝ ΣΑΜΙ (*Sameblod*), ταινία της Amanda Kernell, Σουηδία, Νορβηγία, Δανία

ΓΟΥΣΤΕΡΝ (*Western*), ταινία της Valeska Grisebach, Γερμανία, Βουλγαρία, Αυστρία

Οι ταινίες πραγματεύονται ευφώς και εν θερμώ θέματα της επικαιρότητας και αποτυπώνουν όσα αντιμετωπίζει η Ευρώπη αυτή τη στιγμή. Δείχνουν πρόσωπα που με μάτια ορθάνοιχτα ανακαλύπτουν τον κόσμο που τα περιβάλλει, προσπαθώντας να κατανοήσουν την πραγματικότητα, τις κοινωνίες και τις κοινότητες στις οποίες ανήκουν. Οι ιστορίες μας, φωτισμένες μέσα από τη συγκίνηση του σινεμά, αναδεικνύουν την ποιότητα και την πολυμορφία του ευρωπαϊκού κινηματογράφου, όπως και τον σημαντικό του ρόλο στην οικοδόμηση κοινωνικών αξιών και πολιτισμικών κοινοτήτων. Σας προσκαλούμε να δείτε τις ταινίες στο πλαίσιο της έκτης διοργάνωσης LUX FILM DAYS (²).

LUX FILM PRIZE

Ο πολιτισμός διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στην οικοδόμηση των κοινωνιών μας.

Στο πνεύμα αυτό, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθιέρωσε το 2007 το LUX FILM PRIZE. Επιδώξή του είναι να ενισχύσει τη διανομή ευρωπαϊκών ταινιών σε όλη την Ευρώπη και να δώσει έναυσμα για διάλογο σε ευρωπαϊκό επίπεδο πάνω σε μείζονα κοινωνικά ζητήματα.

Το LUX FILM PRIZE αποτελεί μια μοναδική πρωτοβουλία. Ενώ οι περισσότερες ευρωπαϊκές συμπαραγωγές προβάλλονται μόνο στη χώρα προέλευσής τους και σπάνια διανέμονται σε άλλες χώρες, ακόμη και εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης, το LUX FILM PRIZE δίνει σε τρεις ευρωπαϊκές ταινίες την εξαιρετική ευκαιρία να υποτιτλιστούν στις 24 επίσημες γλώσσες της Ένωσης.

Η νικήτρια ταινία του LUX FILM PRIZE θα αναδειχθεί με ψηφοφορία από τους βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και θα ανακοινωθεί στις 15 Νοεμβρίου 2017.

LUX FILM DAYS

Το LUX FILM PRIZE οδήγησε στη διοργάνωση των LUX FILM DAYS. Από το 2012, οι τρεις ταινίες που διαγωνίζονται για το LUX FILM PRIZE προβάλλονται για το ευρύτερο ευρωπαϊκό κοινό κατά τη διάρκεια των LUX FILM DAYS.

Με τις LUX FILM DAYS σάς προσκαλούμε σε μια αξέχαστη πολιτισμική εμπειρία που υπερβαίνει τα σύνορα. Από τον Οκτώβριο έως τον Δεκέμβριο, θα μπορείτε να συναντηθείτε με κινηματογραφόφιλους από όλη την Ευρώπη για να παρακολουθήσετε τις προβολές των τριών ταινιών σε μία από τις 24 επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μην παραλείψετε να ψηφίσετε την αγαπημένη σας ταινία στην ιστοσελίδα μας luxprize.eu ή στη σελίδα μας στο Facebook!

ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΟΙΝΟΥ

Το Βραβείο Κοινού απονέμεται στην ταινία που επιλέγουν οι θεατές στο πλαίσιο του LUX FILM PRIZE. Μην παραλείψετε να ψηφίσετε μία από τις τρεις ταινίες πριν από τις 31 Ιανουαρίου 2018! Ίσως να έχετε την ευκαιρία να παραστείτε στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Κάρλοβι Βάρι τον Ιούλιο του 2018 —μετά από πρόσκληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου— και να ανακοινώσετε τον τίτλο της ταινίας που θα βραβευτεί με το Βραβείο Κοινού.

(¹) ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΒΡΑΒΕΙΟ LUX
(²) ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ
ΗΜΕΡΕΣ LUX

ΔΕΙΤΕ,
ΣΥΖΗΤΗΣΤΕ
ΚΑΙ ΨΗΦΙΣΤΕ!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Robin Campillo

ΣΕΝΑΡΙΟ: Robin Campillo

ΠΑΙΖΟΥΝ: Nahuel Pérez Biscayart, Arnaud Valois, Adèle Haenel, Antoine Reinartz

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ: Jeanne Lapoirie

ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ: Hugues Charbonneau, Marie-Ange Luciani

ΠΑΡΑΓΩΓΗ: Les Films de Pierre, France 3 Cinéma, Page 114, Memento Films Production, FD Production

ΕΤΟΣ: 2017

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 144´

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Μυθοπλασία

ΧΩΡΑ: Γαλλία

ΓΛΩΣΣΑ: Γαλλικά

ΔΙΑΝΟΜΗ: Weird Wave (Ελλάδα, Κύπρος)

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2017.

